

Warszawa, 28 października 2022 r.

RAPORT: GOSPODARKA

DR JANUSZ STEINHOFF

minister gospodarki Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Były wicepremier, minister gospodarki w rządzie Jerzego Buzka w latach 1997–2001. Ekspert ds. energetyki, ochrony środowiska, procesów restrukturyzacji górnictwa. Posel w latach 1989-1993 oraz 1997-2001. B. prezes Wyższego Urzędu Górniczego. Przewodniczący Rady Krajowej Izby Gospodarczej oraz Rady Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach. Ekspert BCC ds. gospodarki i energetyki.

✉ janusz.steinhoff@bcc.org.pl

REKOMENDACJE DLA RZĄDU

Jednym z najistotniejszych gospodarczych problemów Polski są ceny energii i jej nośników, które w znaczącym zakresie determinują konkurencyjność gospodarki. Ceny te obok czynników zewnętrznych (europejskie notowania gazu, węgla i ropy naftowej) są efektem archaicznego miksu energetycznego opartego na ponad 70-cio procentowym udziale węgla kamiennego i brunatnego w produkcji energii elektrycznej. Istotnym czynnikiem kształtującym ceny energii są niewystarczająco konkurencyjne lokalne rynki paliw płynnych, gazu ziemnego, i energii elektrycznej. Dlatego też należy niezwłocznie:

- opracować aktualizację Polityki Energetycznej Państwa do 2040 roku
- opracować i przedstawić Komisji Europejskiej aktualną długoterminową strategię klimatyczną
- opracować i wdrożyć mechanizmy wsparcia inwestycji w odnawialne źródła energii. Szczególnie ważne w tej materii jest uchwalenie przez Sejm przyjętej przez rząd nowelizacji obowiązującej od 2016 roku ustawy dotyczącej energetyki wiatrowej, która wprowadzając tzw. zasadę 10H praktycznie

zablokowała inwestycje w nowe moce wytwórcze. Szacuje się, że straciliśmy w konsekwencji tych regulacji projekty inwestycyjne o sumarycznej mocy ok.6-7 GW

- należy przyspieszyć procedurę realizacji projektów inwestycyjnych energetyki wiatrowej w polskiej strefie ekonomicznej Bałtyku (offshore). Budowa morskich farm wiatrowych generuje dodatkowe inwestycje i tworzy miejsca pracy (porty instalacyjne i serwisowe itp.)

- szybkie zwiększenie udziału OZE w miksie energetycznym musi być poprzedzone znaczącymi inwestycjami w modernizację i rozwój sieci przesyłowych i dystrybucyjnych

- w trosce o odpowiedni poziom bezpieczeństwa energetycznego należy poprzez odpowiednie inwestycje znacząco zwiększyć moce przesyłowe transgranicznych sieci przesyłowych

- zwiększyć należy konkurencyjność rynków energii elektrycznej, paliw płynnych i gazu ziemnego. Służyć temu powinna aktywna działalność UOKiK oraz polityka państwa przeciwdziałająca tworzeniu podmiotów o dominującej pozycji na rynku. Wymaga to więc całkowitej reorientacji polityki realizowanej obecnie

- ograniczenie mocy wytwórczych w elektrowniach węglowych oraz harmonogram likwidacji mocy wydobywczych w kopalniach węgla kamiennego i brunatnego powinny być dostosowane do substytucji tych mocy wytwórczych źródłami nisko i zeroemisyjnymi. Z dużym prawdopodobieństwem należy przyjąć, iż skutecznym sposobem realizacji tej koncepcji będzie utworzenie Narodowej Agencji Bezpieczeństwa Energetycznego, która zarządzałaby tzw. wytwórczymi aktywami węglowymi wydzielonymi ze spółek energetycznych (z większościowym udziałem skarbu państwa) oraz kopalniami węgla kamiennego i brunatnego. Nadzór nad NABE powinien sprawować minister właściwy do spraw energii

- dbałość o bezpieczeństwo dostaw energii wymaga utrzymania na adekwatnym poziomie infrastruktury logistycznej umożliwiającej zdywersyfikowany i niezbędny import nośników energii. Absolutnie nieakceptowalne z tego punktu widzenia jest kontynuacja aktualnego stanu.

OCENA POLITYKI RZĄDU W OBSZARZE GOSPODARKI

- krytycznie oceniamy sposób wprowadzenia embarga na import węgla. W odróżnieniu od pozostałych krajów UE, które wprowadziły zakaz cztery miesiące po ogłoszeniu decyzji i zgromadzeniu odpowiednich zapasów. Decyzję tą w trybie natychmiastowym podjął rząd i parlament bez jakichkolwiek analiz konsekwencji z niej wynikających

- negatywnie oceniamy nowelizację Kodeksu Spółek Handlowych. Narusza ona w sposób istotny racjonalne relacje między akcjonariuszami i organami spółki, wprowadza również wyeliminowany wcześniej m.in. w efekcie interwencji BCC, prawo prokuratury do oceny racjonalności biznesowej działalności spółki

- podtrzymujemy krytyczną opinię dotyczącą tzw. konsolidacji sektora paliwowo-energetycznego pod przewodnictwem Orlenu. Kolejny etap po Lotosie, Energii, Polska Press, czyli aneksja PGNiG-u jest podobnie nieracjonalny jak poprzednie

- pozytywnie oceniamy sprawnie przeprowadzony proces inwestycyjny gazociągu Baltic Pipe. To ważna inwestycja wpisująca się w racjonalną dywersyfikację dostaw gazu ziemnego. Również pozytywnie oceniam obecność zależnych od PGNiG, Lotosu spółek wydobywczych na szelfie norweskim. Ich wydobycie oraz zawarty przez PGNiG kontrakt z Equinorem pozwoli na dostawy gazu do Polski z tego rejonu w ilości stanowiącej ponad 50% przepustowości uruchomionego gazociągu.

Negatywnie oceniamy zapowiedź ministra aktywów państwowych wprowadzenia dla firm zatrudniających powyżej 250 pracowników podatku od nadmiarowych zysków. Ogłoszona publicznie przez Ministra Aktywów Państwowych intencja wprowadzenia tego podatku była dla wielu spółek powodem spadku notowań giełdowych.

Opracowanie jest elementem Raportu Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC dot. I kwartału 2022 r. W najbliższych dniach będziemy prezentować poglądy poszczególnych ministrów związane z obecną sytuacją gospodarczą oraz rekomendacje dla rządu na najbliższe miesiące.

Kontakt:

Mirosław Kasprzak

Rzecznik BCC

☎ 608 529 504

✉ mirosław.kasprzak@bcc.pl

Gospodarczy Gabinet Cieni Business Centre Club to think tank powołany w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania prorozwojowe władz publicznych, monitorować prace resortów kluczowych dla przedsiębiorczości, rekomendować zmiany sprzyjające rozwojowi kraju, wzrostowi gospodarczemu i konkurencyjności polskich firm. W skład GGC BCC wchodzi wybitni gospodarzy fachowcy, z których wielu piastowało w przeszłości funkcje publiczne [lista poniżej]. Więcej informacji: <http://www.bcc.org.pl/Gospodarczy-Gabinet-Cieni.4241.0.html>